

DOI: 10.34015/2523-4552.2019.1.11

УДК 343.8

Колб Р. О.,
магістр права та банківської справи,
консультант АТ КБ «Приватбанк»

ПРО ЗМІСТ ОBOB'ЯЗКІВ ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОКАРАННЯ У ВИДІ ПОЗБАВЛЕННЯ ПРАВА ОБІЙМАТИ ПЕВНІ ПОСАДИ АБО ЗАЙМАТИСЯ ПЕВНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ У БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ

У статті з'ясовано сутність і зміст обов'язків засуджених до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю в банківській сфері України, а також визначено проблемні питання у цьому контексті та запропоновано науково обґрунтовані шляхи їх вирішення.

Ключові слова: *обов'язок; покарання; банківська сфера; злочин; позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; правові наслідки; засуджений.*

В статті определена сущность и содержание обязанностей осужденных к наказанию в виде лишения права занимать соответствующие должности или заниматься соответствующей деятельностью в банковской сфере Украины, а также установлены проблемные вопросы в этом контексте и предложены научно обоснованные пути их решения.

Ключевые слова: *обязанность; наказание; банковская сфера; преступление; лишение права занимать соответствующие должности или заниматься соответствующей деятельностью; правовые последствия; осужденный.*

Постановка проблеми. Аналіз нормативно-правових актів, що стосуються правового статусу засуджених до покарання у виді позбавлення прав обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, зокрема у банківській сфері, засвідчив, що зазначені особи в повсякденній діяльності виконують такі обов'язки:

1. Конституційного характеру (так звані загальноправові) [1, с. 462]. Зокрема, у Конституції України йдеться про такі обов'язки: а) неухильно додержуватися Конституції та законів України (стаття 68); б) не

посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей (стаття 68); в) сплачувати податки і збори у порядку і розмірах, установлених законом (стаття 67); г) не заподіювати шкоди природі, культурній спадщині та відшкодовувати завдані збитки (стаття 66); г) захищати Вітчизну, незалежність та територіальну цілісність України, а також шанувати її державні символи (стаття 65); д) відбувати військову службу відповідно до закону (стаття 64, 65); е) інші обов'язки (стаття 4, 23, 34, 37 та ін.) [2].

При цьому, як зазначено в ст. 23 Основного закону, кожен з обов'язків координується відповідним правом особи, у чому виявляється нерозривний органічний зв'язок та єдність прав і обов'язків людини і громадянина. До того ж, як це впливає зі змісту пункту 1 постанови Пленуму Верховного Суду України від 01 листопада 1996 року № 9 «Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя», конституційні права та свободи людини і громадянина є безпосередньо діючими. Вони визначають цілі і зміст законів та інших нормативно-правових актів, зміст і спрямованість діяльності органів законодавчої та виконавчої влади, органів місцевого самоврядування і забезпечуються захистом правосуддя [3, с. 136].

І, знову ж таки, людина має право на вільний розвиток своєї особистості, якщо при цьому не порушуються права і свободи інших людей, та має обов'язки перед суспільством, у якому забезпечується вільний і всебічний розвиток її особистості (стаття 23 Конституції України).

2. Загальні обов'язки засудженого, що визначені в кримінально-виконавчому законодавстві України. Так, у статті 9 Кримінально-виконавчого кодексу (КВК) України визначено такі обов'язки засуджених: а) виконувати встановлені законодавством обов'язки громадян України, неухильно додержуватися правил поведінки, які передбачені для засуджених, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших осіб; б) виконувати встановлені законодавством вимоги адміністрації органів і установ виконання покарань, уповноваженого органу з питань пробації; в) ввічливо ставитися

до персоналу (тут ідеться про персонал органів пробації), інших осіб, які відвідують установи виконання покарань (у зазначених ситуаціях – уповноважені органи з питань пробації), а також до інших засуджених; г) з'являтися за викликом адміністрації, органів і установ виконання покарань, уповноваженого органу з питань пробації [4].

При цьому в частині третій статті 9 КВК встановлено, що обов'язки засуджених, до яких застосовано пробацію, визначаються цим Кодексом та Законом України «Про пробацію».

3. Спеціальні (специфічні) обов'язки, що визначені в Законі України «Про пробацію» [5]. Зокрема, у статті 17 цього Закону встановлено такі обов'язки для засуджених до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, включаючи й покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, зокрема в банківській сфері, а саме: а) виконувати встановлені законом та покладені на них рішенням суду обов'язки; б) не вчиняти правопорушень; в) виконувати законні вимоги персоналу органів пробації; г) надавати достовірну інформацію органу пробації.

4. Безпосередні (конкретно визначені) обов'язки засудженого до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, у тому числі у банківській сфері.

У науковій літературі можна зустріти й іншу класифікацію обов'язків засудженого [6, с. 210–212]. Поряд із цим загальновизнаним серед учених є висновок про те, що юридичними обов'язками в теорії кримінально-виконавчого права визначаються не

тільки зобов'язуючі (позитивно зобов'язуючі) норми, але й забороняючі (негативно зобов'язуючі) норми. При цьому заборони для засуджених розглядаються як різновид обов'язків, тобто як обов'язок утримуватися від вказаних у законі дій [7, с. 45].

Як різновид забороняючих норм, що виникають у реалізації засудженим загальновизнаних прав і свобод людини і громадянина відповідно до положень частини третьої статті 63 Конституції України, можна визнати й ті обов'язки, які він повинен виконувати у зв'язку з набуттям відповідного статусу особи (у ході одруження; набуття права власності; отримання громадянства та ін.).

Важливим у цьому контексті є й те, що в чинному законодавстві України однією з правових гарантій забезпечення виконання засудженими своїх обов'язків є встановлення юридичної відповідальності за їх неналежне виконання та невиконання в цілому (частина друга статті 9, стаття 35 КВК України). Зокрема, однією з форм ухилення від відбування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, зокрема й у банківській сфері, є невиконання обов'язків, передбачених стаття 34 КВК. При цьому варто зазначити, що законодавець не відніс до таких форм неналежне виконання обов'язків засудженими до цього покарання, позаяк законом не визначено дисциплінарну відповідальність для осіб зазначеної категорії. З огляду на практику такий підхід визнати правильним не можна. Так, у 2018 році на виконання органів пробації надійшло 198 рішень суду, якими на засуджених покладено обов'язок узяти участь у заходах, передбачених пробаційною програмою,

із них 82 перебували в стані реалізації, 19 – реалізовано, 97 – не розпочато [8, с. 191].

Як у зв'язку із цим слушно зауважив А. Х. Степанюк, не накази замість законів мають регулювати діяльність органів і установ виконання покарань, а виключно законами України має визначатися така діяльність, як це зазначено у пункті 14 статті 92 Конституції України [9, с. 158]. При цьому відсутність єдиних підходів щодо застосування положень кримінального, кримінального процесуального та кримінально-виконавчого законодавства під час виконання судових рішень зумовлюють пасивну поведінку посадових осіб, які повинні своєчасно реагувати на порушення законодавства [10, с. 187].

Постановка завдання. Виходячи з викладеного, варто визнати, що існує складна прикладна проблема, яка потребує вирішення, у тому числі й на науковому рівні. До того ж саме її зміст обумовив вибір предмета дослідження в цій науковій статті, а також визначив її головне завдання – за результатами аналізу змісту обов'язків засуджених до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю в банківській сфері розробити науково обґрунтовані шляхи усунення існуючих проблем на практиці.

Аналіз досліджень і публікацій. У сучасних умовах досить активно та продуктивно проблематикою виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатись відповідною діяльністю, у тому числі й у сфері банківської діяльності, як показало вивчення наукової літератури, займаються такі учені, як Ю. В. Баулін, Є. Ю. Бараш, В. С. Богатирьова, І. Г. Богати-

рьов, О. І. Богатирьова, А. П. Гель, Б. М. Головкін, В. Н. Грищук, Р. М. Гура, О. М. Джужа, Т. А. Денисова, О. М. Звенигородський, В. О. Навроцький, А. В. Савченко, А. Х. Степанюк, С. Я. Фаренюк, І. С. Яковець та ін.

Разом з тим, ураховуючи зміни, унесені в чинне сьогодні кримінально-виконавче законодавство України, та гуманізацію процедури виконання покарань в останні роки, а також необхідність наукового супроводу реалізації у сфері виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатись відповідною діяльністю, прийнятих державних програм, слід визнати, що ця наукова стаття є актуальною та такою, що має теоретичне і практичне значення.

Виклад основного матеріалу.

Щодо безпосередніх обов'язків засудженого до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатись певною діяльністю, зокрема в банківській сфері, то вони встановлені в статті 34 КВК України, а саме:

1. Виконувати судові рішення.

У науковій літературі термін «виконувати» тлумачать як здійснення чого-небудь; реалізація завдання, наказу, задуму і т. п.; впровадження в життя [11, с. 112].

Відповідно до вимог статті 369 КПК України, є два види судових рішень, а саме: а) у формі вироку, у якому суд вирішує обвинувачення по суті (частина перша); б) у формі ухвали, у якій суд вирішує інші питання [12].

Судові рішення щодо засуджених до покарань у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатись певною діяльністю приймаються у вигляді вироку.

У статті 34 КВК ідеться про виконання саме такого судового рішення. При цьому строк його виконання розпочинається не відразу після набрання вироком законної сили (стаття 532 КП), а з моменту, коли засудженому уповноважений орган з питань пробації письмово роз'яснив порядок і умови виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатись певними видами діяльності, у тому числі в банківській сфері, та долучив до його особової справи копію листа-роз'яснення з цього приводу. Таким чином, у цьому випадку реалізуються на практиці позитивно зобов'язуючі для засудженого норми, позаяк чим швидше він з'явиться в територіальний орган праці та ознайомиться з порядком і умовами виконання покарання, тим швидше розпочнеться реалізація судового рішення, а отже, розпочнеться відлік строку покарання, визначеного у вироку.

Такий висновок ґрунтується на положеннях статті 57 Конституції України, відповідно до яких права і обов'язки в особи виникають з моменту їх доведення в порядку, визначеному законом.

Як з цього приводу зазначено в пункті 7 постанови Пленуму Верховного Суду України від 01.11.1996 № 9 «Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя», згідно з частиною другою статті 57 Конституції України є нечинними, а отже, не можуть застосовуватись ті закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, які не доведені до відома населення у встановленому законом порядку [3, с. 138].

У цій ситуації й виникають кримінально-виконавчі правовідно-

сини між їх суб'єктами – уповноваженим органом з питань пробації та засудженими до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Відведений при цьому для власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу триденний строк для звільнення засудженого та виконання інших обов'язків, що встановлені в статті 32 КВК, належить до процедурних питань виконання покарання, а тому цей термін не впливає на виникнення правовідносин між зазначеними суб'єктами, виходячи з того, що ні власник, ні уповноважений ним орган не належать до суб'єктів кримінально-виконавчої діяльності, а є лише її учасниками, створюючи таким чином відповідні умови для виконання цього покарання органом пробації.

Варто звернути увагу й на той факт, що в разі ухилення засудженого від відбування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю цей період не зараховується йому до визначеного судом строку відбування покарання.

Для засудженого до цього виду покарання, яке призначено судом як додаткове, строк його виконання розпочинається не з моменту відбуття цієї особою основного покарання, а з дня її ознайомлення з правилами та умовами його відбування в уповноваженому органі з питань пробації [13, с. 89].

2. Надавати на вимогу уповноваженого органу з питань пробації документів, пов'язаних з виконанням цього покарання.

У чинному кримінально-виконавчому законодавстві України

та Законі України «Про пробацію» форму та зміст вимоги не визначено.

Як показує практика, така вимога пред'являється засудженому посадовою особою органу пробації в усній або письмовій формі. Поряд із цим персонал зазначеного державного органу при пред'явленні вимоги має чітко дотримуватися положень частини другої статті 19 Конституції України та статті 41 КК, відповідно до яких зазначена вимога має бути законною.

До того ж вимога має стосуватися тільки виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися відповідною діяльністю в банківській сфері та не торкатися інших аспектів життєдіяльності засудженого, які є предметом захисту за спеціальним законом [14], а також не мати ознак корупції або корупційного правопорушення [15].

Ураховуючи те, що, відповідно до вимог частини другої статті 35 КВК, невиконання обов'язків, зокрема й зазначеного, належить до змісту поняття «ухилення від відбування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатись певною діяльністю», а також є підставою для притягнення засудженого до кримінальної відповідальності за статтею 389 КК України [16, с. 970], персонал органу пробації у всіх випадках має детально роз'яснювати цій особі сутність пред'явленої вимоги та як вона стосується процесу виконання – відбування покарання (наприклад, документи, необхідні для підготовки матеріалів для амністії, звільнення від відбування покарання у зв'язку з хворобою та ін.).

Такі ж оціночні критерії мають застосовуватися при визначенні зміс-

ту документів, що пов'язані з виконанням покарання у виді позбавлення прав обіймати певні посади або займатись певною діяльністю в банківській сфері.

У тлумачних словниках під документом розуміють діловий папір, що посвідчує певний юридичний факт, підтверджує право на щонебудь; усе те, що підтверджує щонебудь [17, с. 183].

В інших наукових джерелах документом вважають передбачену законом матеріальну форму одержання, зберігання, використання і розповсюдження інформації, яка має юридичне значення, шляхом фіксації її на папері, магнітній, кіно-, відео-, фотоплівці, дискеті або іншому носії [11, с. 112]. При цьому офіційними є документи, що складаються і видаються службовими особами від імені органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, а також підприємств, банківських установ та організацій будь-якої форми власності, які посвідчують конкретні факти і події, що мають юридичне значення, складені належним чином за формою і мають необхідні реквізити (штамп, печатку, номер, дату, підпис тощо). До того ж приватні документи можуть бути офіційними, якщо вони складені, зокрема, нотаріусом, або якщо вони передані громадянином для зберігання або використання в державні, колективні, комунальні чи приватні підприємства або організації чи банківській установі [3, с. 112–113].

Саме про такі документи за формою йдеться в статті 34 КВК України. Їх мають право вимагати від засудженого до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певними видами

діяльності посадові особи уповноваженого органу з питань пробації. До таких документів, зокрема, належать: а) паспорт громадянина України; б) закордонний паспорт громадянина України; в) атестат (диплом) про освіту; г) свідоцтво про народження дітей; г) свідоцтво про одруження; д) інші, які, наприклад, характеризують особу засудженого (так звана кримінологічна характеристика особи злочинця) [18, с. 102].

Після отримання документів від засудженого посадова особа органу пробації зобов'язана видати йому довідку, у якій зазначити перелік тих документів, які надав засуджений, копію якої долучити до його особової справи. Якщо ж засудженому вилучені документи потрібні для реалізації правомірних потреб (навчання, роботи, зайняття іншими видами діяльності тощо), то орган пробації має видати йому тимчасове посвідчення або інший документ, що затверджує його особу [11, с. 113].

3. Повідомляти про своє місце роботи і проживання чи їх зміну уповноваженому органу з питань пробації.

Засуджений до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатись певною діяльністю, зокрема в банківській сфері, має також обов'язок повідомляти про своє місце роботи і проживання чи їх зміну уповноваженому органу з питань пробації (частина перша статті 34 КВК України).

Як свідчить вивчення змісту нормативно-правових актів, що стосуються змісту виконання – відбування цього кримінального покарання, а також результати їх реалізації на практиці, на законодавчому рівні форми та засоби такого повідомлення

не визначені. Саме тому в реальному житті повідомлення засудженого на прикладному рівні має різноманітний характер: а) є усним чи письмовим; б) передається особисто або через близьких родичів чи інших осіб, включаючи представників банківської установи, надсилається поштою, через Інтернет тощо [11, с. 113].

З огляду на зазначене та з метою запобігання ухиленню засудженого від відбування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатись певною діяльністю в банківській сфері, а також запобігання зловживанню владою та вчиненню інших правопорушень персоналом органів пробації, варто в статті 34 КВК чітко визначити форми, способи та строки подання засудженим інформації про місце його роботи, проживання та їх зміну. А доки такі зміни та доповнення у закон не внесено, засудженому слід рекомендувати подавати таке повідомлення в письмовій формі, а його копію долучити до його особової справи після реєстрації оригіналу в спеціальному журналі вхідної кореспонденції, як це передбачено Типовою інструкцією з питань діловодства [19].

У свою чергу, для забезпечення виконання судового рішення саме в цій частині посадовим особам уповноваженого органу з питань пробації необхідно встановлювати чіткі строки та форму подання інформації, про яку йдеться в частині першій статті 34 КВК.

4. З'являтися за викликом до уповноваженого органу з питань пробації.

Ще одним обов'язком засудженого до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатись певною діяльністю, зокре-

ма у банківській сфері, який визначений у частині першій статті 34 КВК, є з'являтися за викликом до уповноваженого органу з питань пробації.

Знову ж таки, як і в попередньому випадку, урахуваючи те, що в законі не визначено порядок дій з цього питання, виклик засудженого до органу пробації може здійснюватися в будь-якій формі (поштою, засобами Інтернету, усно, особисто, телефоном та ін.), але має фіксуватися у вигляді певного документа інформаційного характеру (довідки, службової записки на ім'я керівника органу виконання покарань тощо), копія якого долучається до особової справи засудженого.

При здійсненні виклику засудженого письмовою повісткою на її корінці робиться відмітка про отримання, включаючи дату і час, а в інших випадках посадовою особою органу пробації складається довідка про повідомлення засудженого про виклик, копія якої долучається до його особової справи, а оригінал – до матеріалів листування органу пробації [19].

У разі неявки засудженого до уповноваженого органу з питань пробації проводиться службова перевірка, висновок якої долучається разом з поясненням цієї особи до його особової справи. При цьому, якщо засуджений не з'явився до органу пробації без поважних причин (хвороба, стихійне лихо тощо) [11, с. 107–108], за письмовим поданням цього державного органу виконання покарань він може бути підданий приводу через відповідний територіальний орган Національної поліції (частина перша статті 30 Закону України «Про Національну поліцію» [20] та частина перша статті 35 КВК). Копія подання

долучається до особової справи засудженого у зв'язку з тим, що при вирішенні питання про ухилення цієї особи від відбування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю Національна поліція вимагає також і зазначену справу.

Але, як і в попередніх випадках, виходячи з того, що в законі відсутні заходи дисциплінарного реагування, які мають право застосовувати органи пробації до засуджених зазначеної категорії, такий привід є лише підставою для винесення для цієї особи письмового попередження про можливість притягнення її до кримінальної відповідальності за ухилення від відбування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю (частина перша статті 389 КК, частина друга статті 35 КВК).

5. Погоджувати з уповноваженим органом з питань пробації свій виїзд за межі України (частина друга статті 34 КВК України).

Згідно з чинним законодавством, що регулює порядок діяльності та взаємодії Державної міграційної служби України з іншими правоохоронними органами щодо надання дозволу виїзду за кордон для засуджених осіб, які відбувають покарання та судимість з яких не знята та не погашена в установленому законом порядку [21], такий дозвіл надається на підставі установи уповноваженого органу з питань пробації та

письмового клопотання з цього приводу. Підставами для прийняття рішення по суті можуть бути: а) потреба у лікуванні засудженого за кордоном; б) смерть близького родича, який проживав за кордоном; в) відрядження по роботі за кордон; г) інші юридично значущі події та факти [21], у тому числі ті, що передбачені в міжнародно-правових актах, згоду на які дала Верховна Рада України згідно зі статтею 9 Конституції України, зокрема і згідно з вимогами глави 46 КПК.

При цьому варто зазначити, що самовільний виїзд за кордон може бути кваліфіковано як ухилення від виконання покарання (як невиконання особою визначених у законі обов'язків (частина друга статті 35 КВК)), а також бути підставою для оголошення засудженого в розшук.

Висновки. Отже, реальна реалізація засудженими до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, зокрема в банківській сфері, тісно пов'язана з нормативно-правовим забезпеченням даного елемента правового статусу особи, а також зі змістом тих прав, якими наділений уповноважений орган пробації з цих питань. До того ж вирішення зазначених завдань є ключовим засобом як ефективного виконання такого покарання, так і діяльності, пов'язаної з ухиленням засудженого від відбування визначеного судом покарання.

Список використаних джерел

1. Кельман М. С., Катуха О. С., Коваль І. М. Загальна теорія держави і права : підручник. За заг. ред. д. ю. н., професора М. С. Кельмана. Тернопіль : ТОВ Терно-граф, 2018. 804 с.
2. Конституція України : чинне законодавство станом на 16 січня 2019 р. : Офіц. текст. Київ : Алерта, 2019. 80 с.

3. Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя : постанова Пленуму Верховного Суду України від 01.11.1996 р. № 9. *Постанови Верховного Суду України в кримінальних справах*. Упоряд. В. В. Рожнова, А. С. Сизоненко, Л. Д. Удалова. Київ : ПАЛИВОДА А. В., 2011. С. 36–141.
4. Кримінально-виконавчий кодекс України. Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань : чинне законодавство із змінами та допов. на 16 лютого 2019 року : Офіц. тексти. Київ : Алерта, 2019. 220 с.
5. Про пробацію : Закон України від 5 лютого 2015 року № 160-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 13. Ст. 93.
6. Кримінально-виконавче право України : підручник. О. М. Джужа, І. Г. Богатирьов, О. Г. Колб та ін. : за заг. ред. д. ю. н., проф. О. М. Джужи. Київ : Атіка, 2010. 752 с.
7. Кримінально-виконавче право України : підручник. В. В. Голіна, А. Х. Степанюк, О. В. Лисодєд та ін. : за заг. ред. В. В. Голіни і А. Х. Степанюка. Харків : Право, 2015. 392 с.
8. Янчук О. Сучасний стан та перспективи реалізації наглядової та пенітенціарної пробації. *Інститут пробації в Україні : сучасний стан і перспективи розвитку* : матеріали міжнар. кр. столу (Київ, 16 квітня 2019 року). Київ : Нац. акад. прокур. України, 2019. 196 с.
9. Степанюк А. Х. Законність як принцип нормотворчості та діяльність центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання покарань і пробації. *Інститут пробації в Україні : сучасний стан і перспективи розвитку* : матеріали міжнар. кр. столу (Київ, 16 квітня 2019 року). Київ : Нац. акад. прокур. України, 2019. С. 156-159.
10. Яковець І. Недосконалість законодавства і практики його застосування як перепона ефективної реалізації покладених на органи пробації завдань. *Інститут пробації в Україні : сучасний стан і перспективи розвитку* : матеріали міжнар. кр. столу (Київ, 16 квітня 2019 року). Київ : Нац. акад. прокур. України, 2019. С. 179–188.
11. Кримінально-виконавчий кодекс України : Науково-практичний коментар. За заг. ред. д. ю. н., проф. В. В. Коваленка, д. ю. н., проф. А. Х. Степанюка. Київ : Атіка, 2012. 492 с.
12. Кримінальний процесуальний кодекс України : прийнятий 13 квітня 2012 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9–10, 11–12, 13. Ст. 88.
13. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. Станом на 20 вересня 2018 року. За заг. ред. Лошицького М. В. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2018. 784 с.
14. Про захист персональних даних : Закон України від 1 червня 2010 року № 2297-VI. *Урядовий кур'єр*. 07.07.2010. № 122.
15. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700- VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056.
16. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д. С. Азаров, В. К. Грищук, А. В. Савченко та ін. : за заг. ред. О. М. Джужи, А. В. Савченка, В. В. Чернея. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.
17. Великий тлумачний словник сучасної української мови. Укл. О. Єрошенко. Донецьк : ТОВ «Глорія Трейд», 2012. 864 с.
18. Кримінологія : підручник. В. В. Голіна, Б. М. Головкіна, М. В. Валуйський та ін.; за заг. ред. В. В. Голіни, Б. М. Головкіна. Харків : Право, 2014. 440 с.
19. Типова інструкція з питань діловодства : Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 року № 1242. *Урядовий кур'єр* від 27.12.2011 р. № 242.
20. Про національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 року. *Урядовий кур'єр*. 12.08.2015. № 141-142.

21. Про порядок виїзду з України та в'їзду в Україну громадян України : Закон України від 21 січня 1994 року № 3857-XII. *Голос України*. 21.03.1994.

References

1. Kelman, M. S., Katuha, O. S., Koval, I. M. (2018). *Zagalna teoriya derzhavi i prava: pidruchnik*. Ternopil: TOV Terno-graf [in Ukrainian].
2. Konstituciya Ukrayini: chinne zakonodavstvo stanom na 16 sichnya 2019 r.: Ofic. tekst. Kiyiv: Alerta [in Ukrainian].
3. Pro zastosuvannya Konstituciyi Ukrayini pri zdiysnenni pravosuddya: postanova Plenumu Verhovnogo Sudu Ukrayini vid 01.11.1996 r. N 9. Postanovi Verhovnogo Sudu Ukrayini v kriminalnih spravah. Uporyad. V. V. Rozhnova, A. S. Sizonenko, L. D. Udalova. Kiyiv: PALIVODA A. V. (2011). [in Ukrainian].
4. Kriminalno-vikonavchij kodeks Ukrayini. Pravila vnutrishnogo rozporядku ustanov vikonannya pokaran: chinne zakonodavstvo iz zminami ta dopov. na 16 lyutogo 2019 roku: Ofic. teksti. Kiyiv: Alerta. (2019). [in Ukrainian].
5. Pro probaciyu: Zakon Ukrayini vid 5 lyutogo 2015 roku N 160-VIII. Vidomosti Verhovnoyi Radi Ukrayini. 2015. N 13. St. 93. [in Ukrainian].
6. Dzhuzha, O. M., Bogatirov, I. G., Kolb, O. G. (2010). *Kriminalno-vikonavche pravo Ukrayini: pidruchnik*. Kiyiv: Atika. [in Ukrainian].
7. Golina, V. V., Stepanyuk, A. H., Lisodyed, O. V. (2015). *Kriminalno-vikonavche pravo Ukrayini: pidruchnik*. Harkiv: Pravo [in Ukrainian].
8. Yanchuk, O. (2019) Suchasnij stan ta perspektivi realizaciyi naglyadovoyi ta penitenciarnoyi probaciyi, *Institut probaciyi v Ukrayini: suchasnij stan i perspektivi rozvitku: materialy mizhnar. kr. stolu* (Kiyiv, 16 kvitnya 2019 roku). Kiyiv: Nac. akad. prokur. Ukrayini [in Ukrainian].
9. Stepanyuk, A. H. (2019). Zakonnist yak princip normotvorchosti ta diyalnist centralnogo organu vikonavchoyi vladi, sho realizuye derzhavnu politiku u sferi vikonannya pokaran i probaciyi, *Institut probaciyi v Ukrayini: suchasnij stan i perspektivi rozvitku: materialy mizhnar. kr. stolu* (Kiyiv, 16 kvitnya 2019 roku). Kiyiv: Nac. akad. prokur. Ukrayini [in Ukrainian].
10. Yakovec, I. (2019). Nedoskonalist zakonodavstva i praktiki jogo zastosuvannya yak perepona effektivnoyi realizaciyi pokladenih na organi probaciyi zavdan. , *Institut probaciyi v Ukrayini: suchasnij stan i perspektivi rozvitku: materialy mizhnar. kr. stolu* (Kiyiv, 16 kvitnya 2019 roku). Kiyiv: Nac. akad. prokur. Ukrayini [in Ukrainian].
11. Kovalenko, V. V., Stepanyuk, A. H. (Zag. red). (2012). *Kriminalno-vikonavchij kodeks Ukrayini: Naukovo-praktichnij komentar*. Kiyiv: Atika [in Ukrainian].
12. Kriminalnij procesualnij kodeks Ukrayini: priinyatij 13 kvitnya 2012 roku. *Vidomosti Verhovnoyi Radi Ukrayini*. 2013. N 9 –10, 11–12, 13. St. 88 [in Ukrainian].
13. Loshickij, M. V. (Zag. red). (2018). *Naukovo-praktichnij komentar Kriminalnogo kodeksu Ukrayini. Stanom na 20 veresnya 2018 roku*. Za zag. red. Kiyiv: Vidavnichij dim «Profesional» [in Ukrainian].
14. Pro zahist personalnih danih: Zakon Ukrayini vid 1 chervnya 2010 roku N 2297-VI. *Uryadovij kur'yer*. 07.07.2010. N 122 [in Ukrainian].
15. Pro zapobigannya korupciji: Zakon Ukrayini vid 14.10.2014 r. N 1700- VII. *Vidomosti Verhovnoyi Radi Ukrayini*. 2014. N 49. St. 2056 [in Ukrainian].
16. Azarov, D. S., Grishuk, V. K., Savchenko, A. V. (2018). *Naukovo-praktichnij komentar Kriminalnogo kodeksu Ukrayini*. 2-ge vid., pererob. i dopov. Kiyiv: Yurinkom Inter [in Ukrainian].
17. *Velikij tlumachnij slovník suchasnoyi ukrajinskoyi movi*. (2012). Ukl. O. Yeroshenko. Doneck: TOV «Gloriya Trejd» [in Ukrainian].

18. Golina, V. V., Golovkin, B. M., Valujskij, M. V. (2014). *Kriminologiya: pidruchnik*. Harkiv: Pravo [in Ukrainian].

19. Tipova instrukciya z pitan dilovodstva: Zatverdzheno postanovoyu Kabinetu Ministriv Ukrayini vid 30 listopada 2011 roku N 1242. *Uryadovij kur'yer* vid 27.12. 2011 r. N 242 [in Ukrainian].

20. Pro nacionalnu policiyu: Zakon Ukrayini vid 2 lipnya 2015 roku. *Uryadovij kur'yer*. 12.08.2015. N 141-142 [in Ukrainian].

21. Pro poryadok viyizdu z Ukrayini ta v'yizdu v Ukrayinu gromadyan Ukrayini: Zakon Ukrayini vid 21 sichnya 1994 roku N 3857-III. *Golos Ukrayini*. 21.03.1994 [in Ukrainian].

R. Kolb, Magister of Law, Consultant of the «Privat Bank»

On the nature of the duties of persons sentenced to punishment in the form of deprivation of the right to hold certain positions or engage in certain activities in the banking sector of Ukraine

The article clarifies the essence and content of the duties of convicts who are deprived of the right to occupy certain positions or to be engaged in certain activities in the banking sphere of Ukraine, as well as certain problematic issues in that context and proposes the scientifically substantiated ways of their solution.

Taking into consideration the above mentioned and in order to prevent the evasion of a convicted person from serving he criminal sentence in the form of deprivation of the right to occupy certain positions or to be engaged in certain activities in the banking sphere, as well as to prevent abuse of power and other offenses committed by the personnel of the probation bodies, it is necessary in the article 34 of the Criminal-Executive Code of Ukraine to define clearly the forms, methods and terms for providing information by the convicted persons about the place of their employment and residence and about changing them.

The implementation by the of sentenced prisoners in the form of deprivation of their right to occupy certain positions or to be engaged in certain activities, in particular in the banking sector, is closely related to the legal provision of that element of the legal status of a person, as well as to the content of the rights of the authorized probation bodies. Moreover, the above mentioned tasks achievement is the key mean of both the effective implementation of the imposed punishment and the activities related to the convicted persons' evasion from serving their sentences, which are made by the courts.

Keywords: *duty; punishment; banking sphere; crime; deprivation of the right to occupy certain positions or to be engaged in certain activities; legal consequences; convict.*

Надійшла до редакції 11.04.2019